

N4495 – 25194

Byfunn fra middelalder fra Erling Skakkes gt. 1, Felt E (Ta-1972/2), 400/93, Trondheim k., Trøndelag.

Sammendrag, gjenstander:

Gjenstand	Ant.
Annet ubearb. råstoff	2
Bakstehelle	53
Bånd	13
Båtdel	1
Beholder	3
Belte	1
Beslag	9
Bierhane	1
Blikk	2
Boks	1
bolle	9
Bolt	1
Bor	1
Bord	14
Børste	1
Bøtte	5
Bøyle	2
Brent leire	1
Brett	2
Bryne	61
Budstikke	1
Bygningsdel	1
Bygningsstein	14
Dekorelement	4
Digel	6
Drikkeglass	122
Emne	10
Fat	81
Figur	3
Flaske	175
Flette	2
Flis	4
Form	1
Fottøy	525
Fragment	169
Futteral	1
Gevir	8

Gjenstand	Ant.
Gravstein	1
Gren	2
Gryte	20
Hake	1
Hammer	1
Håndtak	3
Hank	7
Hanske	3
Hår	1
Hempe	3
Hengsel	2
Hjul	1
Hodeplagg	4
Horn	14
Høvre	1
Islegg	14
Kam	17
Kar	75
Kile	17
Klesplagg	7
Klosse	1
Klubbe	1
Knapp	6
Kniv	2
Kole	1
Kopp	20
Krampe	3
Krok	8
Krukke	100
Krus	1
Kule	2
Kurv	3
Kutt	3
Kvernstein	6
Lås	1
Låsepinne	1
Leirforing	1

Gjenstand	Ant.
Leirkar	901
Lokk	14
Lysestake	4
Lysholder	1
Målestokk	1
Mangletre	1
Maske	1
Musikkinstrument	3
Mynt	3
Nagle	120
Nål	28
Never	1
Nøkkel	1
Osteologisk materiale	57
- <i>Animalosteol.</i>	(38)
- <i>Humanosteol.</i>	(1)
- <i>Ubestemt</i>	(18)
Ovn	1
Påle	3
Perle	6
Pigg	7
Pilspiss	1
Pinne	85
Pinsett	1
Pipe	110
Pistol	1
Planke	12
Plate	11
Plombe	1
Plugg	65
Pølsepinne	9
Potte	3
Produksjonsavfall	47
Prøve	230
Pung	2
Rem	5
Remse	3
Ring	6

Gjenstand	Ant.
Rør	1
Runepinne	1
Segl	6
Skaft	8
Skål	82
Skive	4
Skje	4
Sleiv	1
Slire	5
Slynge	3
Smykke	1
Smykkestein	1
Snor	18
Søkke	26
Sømglatte	3
Spade	6
Spann	4
Speil	4

Gjenstand	Ant.
Spiker	135
Spillebrikke	14
Spinnehjul	22
Stang	3
Stav	5
Stein	23
Stift	1
Stokk	1
Sverd	1
Taktekke	6
Tappekran	1
Tau	16
Tekstil	252
Tellepinne	39
Ten	3
Terning	2
Tønne	4
Tråd	5

Gjenstand	Ant.
Trådjern	1
Trakt	1
Trau	3
Trinse	1
Tvare	2
Ubearb. pimpstein	1
Ukjent	113
Vase	23
Vektlodd	2
Vevlodd	24
Vevskje	1
Vevskyttel	1
Vidje	1
Vindusglass	98
Øse	1
Åre	1
Sum:	4394

Sammendrag, materiale:

Materiale	Sum
bark	1
bein	131
bein/bronse	1
bein/horn	1
bein/jern	2
bein/kobberlegering	3
bein/lær	2
bein/ukjent	1
bergart	108
bergart/jern	2
bly	2
botanisk materiale	12
bronse	6
bronse/tre	1
elfenbein	1
fajanse	24
fjær	2
flint	7
flint/kalk	1
gevir	6
glass	465

Materiale	Sum
glass/jern	1
glimmer	1
gull	2
hamp	19
hamp/jern/tre	1
horn	15
horn/tre	1
jern	290
jern/kleber	2
jern/leire/slagg	1
jern/tre	4
jet	1
jord	9
jord/botanisk materiale	1
jord/trekull	2
kalk/bergart	1
kalk/flint	2
keramikk	1193
keramikk/fajanse	21
keramikk/slagg	2
keramikk/tegl	1

Materiale	Sum
kleber	145
kleber/jern	1
kleber/keramikk	2
kobber	2
kobberlegering	1
kritt	14
leire	12
lin	1
lin/ukjent/glass	1
lær	772
lær/never	1
lær/never/tre	1
lær/organisk materiale	1
lær/tekstil	13
lær/tre	9
lær/ukjent/tre	1
marmor	1
messing	6
never	2
organisk materiale	85

Materiale	Sum
organisk materiale/jord	1
organisk materiale/keramikk	1
pimpstein	1
porselen	73
porselen/keramikk	1
pyritt	1
rav	1

Materiale	Sum
sandstein	1
silke	1
sink	1
skifer	38
skjell	16
slag	40
tegl	12
tekstil	47
tinn	4

Materiale	Sum
tre	479
tre/jern	1
ukjent	22
ukjent/tre	1
ull	228
voks	4
Sum:	4394

Funnomstendigheter:

F. ved arkeologisk undersøkelse av felt E i Erling Skakkes gt. 1a - 1c i perioden mai til november 1972. Lokaliteten ligger på sørsiden av Erling Skakkes gate, like vest for krysset med Kjøpmannsgaten og vis a vis Vår Frue gate (sistnevnte gateløp er alle anlagt etter bybrannen i 1681). Bakgrunnen for undersøkelsen var vedtaket i 1972 om å flytte Henrik Lysholms gård (også kalt Adresseavisens gård) fra Søndre gate til tomten.

Det totale undersøkelsesområdet utgjorde 40 x 10 m. Felt E (N4495 ff) omfatter lokalitetens vestre og østre delfelt. Mellom disse lå det en moderne kjeller samt felt EA (se N29 ff).

De øvre/ynge lagene på både vestre og østre delfelt ble fjernet maskinelt til man kom ned på uberørte middelalderlag. Det ble fjernet større deler av østre felt maskinelt da dette var mere forstyrret av etterreformatorisk aktivitet (avfallsbinger, moderne husfundamenter o.l.). På vestre felt begrenset fjerningen av etterreformatoriske lag seg til ca. 0,5 m, og en har generelt en bedre forståelse av bebyggelsesmønsteret på dette delfeltet.

Det ble i øvre del av feltene påvist et bebyggelsesmønster med en trebrolagt passasje (veit) i retning øst-vest med bebyggelse på begge sider. Det ble påvist minst 8 bygningsfaser fra tidlig 1000-tall til sent 1300-tall. Fasedateringene baseres på gjenstandsmaterialet som ble påvist.

I første del av middelalder består konstruksjonssporene i hovedsak av binger og flettverksgjerder. Det er først på slutten av 1000-tallet at de første veitene og hustomtene begynner å ta form. To parallelle veiter orientert øst-vest er et markant trekk frem mot slutten av 1300-tallet. I østre felt er kun den nordligste veita synlig, og i midtre felt finnes spor av begge veitene. Det virker som om bygningene sør for den nordligste veita har vært orientert mot den sørligste veita. I vestre felt er kun den sørligste veita synlig. Fra slutten av 1300-tallet ser det ut til at aktiviteten i området avtar dramatisk.

- Fra samme lokalitet stammer undersøkelsene av felt EA i 1973, som utgjør midtre felt på tomten, rett øst for kjelleren (se N29 ff). Det finnes ingen samlet rapport for undersøkelsene av felt E og EA, men det foreligger to påbegynte rapportmanus for henholdsvis vestre og østre/midtre felt med bl.a. fasegjennomgåelse av de ulike delfeltene, samt et notat om bygningstypene på tomten som finnes i den arkiverte dokumentasjonen.

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning

Kartreferanse/-koordinater: EU89-UTM; Sone 32, N: 7034122, Ø: 569837.

Funnet av: Ian Reed/Clifford D. Long.

Funnår: 1972.

Innberetning/litteratur:

Berntsen, P., Long, C.: , 13.04.1978, Upublisert rapportmanus, Erling Skakkes gt. 1 vestre felt

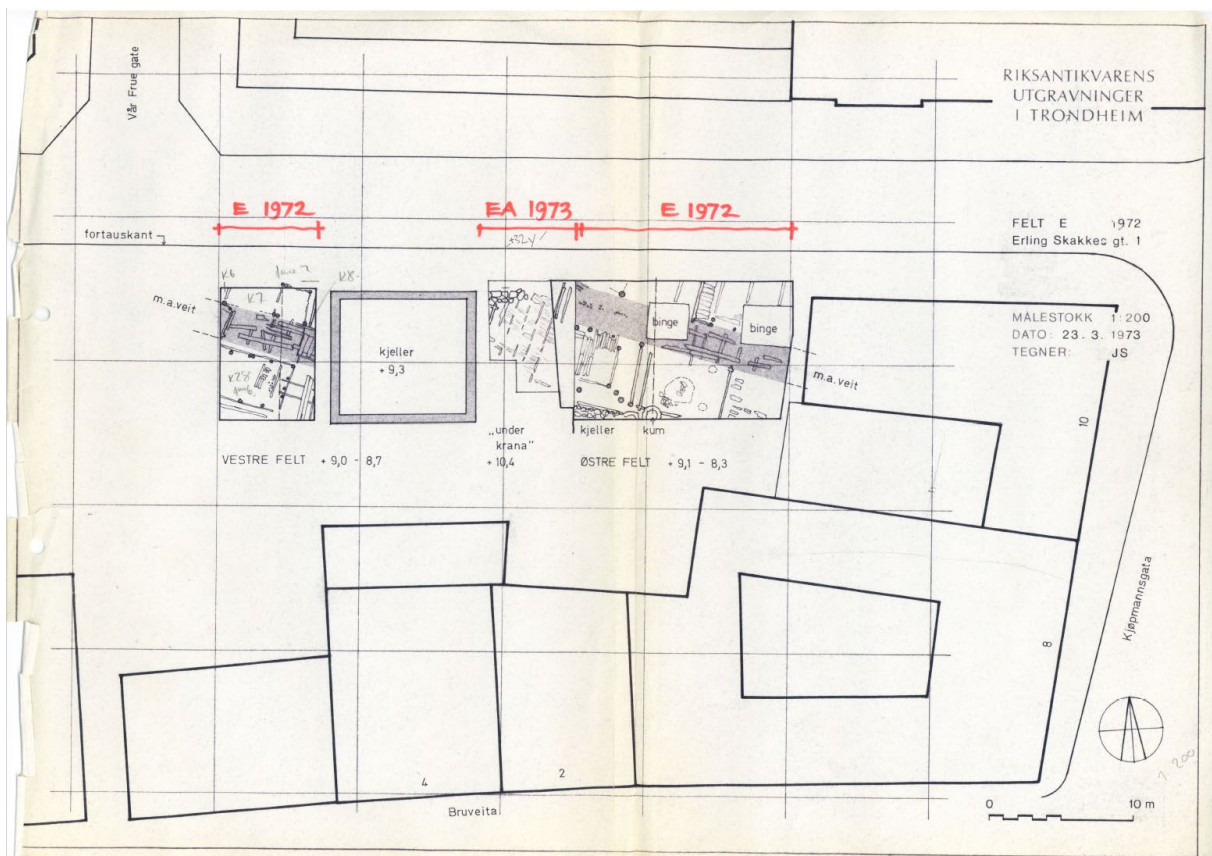
Berntsen, P., 01.01.1978, Rapportmanus, Østre felt + Midtre felt (EA) + generelt

Wiberg, T.1977: Horn og benmaterialet fra Mindets tomt. I: E. Schia og P. Molaug (red.) De arkeologiske utgravninger i Gamlebyen, Oslo bind 1: Mindets Tomt.

Riksantikvaren/Universitetsforlaget, s. 202-213.

Grieg, S.1933: Middelalderske byfund fra Bergen og Oslo. Utgitt av Det norske videnskaps-akademi i Oslo.

Øye, I.1988: Textile Equipment and its working environment, Bryggen in Bergen c. 1150-1500. The Bryggen Papers, Main Series Vol 2. Bergen.

Figur 1: Kart over undersøkte områder, Felt E og EA. Tegning: Riksantikvaren.

Figur 2: Situasjonsbilde, brannlag E309 (konstruksjon K29) fra deltelt E. Foto: Riksantikvaren.

OVERSIKT OVER FASER

Periode	Faser		
	Vestfelt (E.301+)	Midtfelt (EA)	Østfelt (E.1-283)
IV - 1300-tallet	13	16 (EA 10)	15
	12	15 (EA 9)	11?
----(brann)-----			
	sent på 1200-tallet	14 (EA 8)	
III	11	13 (EA 7)	
	10	12 (EA 6)	10?
	tidl. på 1200-tallet	11 (EA 5)	
		10 (EA 4)	

IIB	sist halvdel 1100-tallet	8	9 (EA 3)
	7	7/8	8 (EA 2)
----(brann)-----			
IIA	beg. 1100- tallet	6	7 (EA 1)
	6		7
	slutt 1000- tallet	5	6
		5	

	4		4
I - 1000-tallet	3		3
	2		2
	1	1/2	1

Figur 3: Faseoversikt, felt E og EA.